

Henki-Fennia

Henki-Fennian tilinpäätös 2003

Sisällys

3	Hallituksen toimintakertomus
5	Tuloslaskelma
6	Tase
8	Emoyhtiön rahoituslaskelma
9	Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet
12	Emoyhtiön liitetiedot
21	Tunnusluvut
22	Tunnuslukujen laskentakaavat
23	Hallituksen esitys voiton käytöstä
23	Tilintarkastuskertomus

Hallituksen toimintakertomus

Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennian tulos vuodelta 2003 muodostui hyväksi ja yhtiön vakavaraisuus vahvistui. Yhtiön markkinaosuus henkivakuutusalan kokonaismaksutulosta nousi 2,1 prosenttiin (1,5 %).

Henki-Fennian omistavat Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia 60 prosentin ja Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia 40 prosentin osuuksin.

Vakuutustoiminta

Henki-Fennian maksutulo kasvoi 24 prosenttia toisin kuin alan kokonaismaksutulo, joka aleni edellisen vuoden tasosta. Yhtiön maksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta nousi 60,3 miljoonaan euroon (48,6 milj.euroa). Maksutulosta henkivakuutuksia oli 30,2 miljoonaa euroa (22,4 milj.euroa) ja eläkevakuutuksia 30,0 miljoonaa euroa (26,3 milj.euroa). Sijoitussidonnaisten vakuutusten maksutulo oli 19,5 miljoonaa euroa (13,2 milj.euroa) ja niiden osuus yhtiön maksutulosta oli 32 % (27 %). Kasvu oli erityisesti sijoitussidonnaisissa säästövakuutuksissa niiden maksutulon noustessa 13,4 miljoonaan euroon (8,6 milj.euroa). Yksilöllisen eläkevakuutuksen maksutulo kehittyi myönteisesti, vaikka loppuvuoden myyntiin vaikutti heikentävästi epävarmuus tulevasta lainsäädännöstä ja siihen liittyvistä siirtymäsäännöksistä koskien yksilöllisen eläkevakuutuksen verotusta sekä eläkkeen nostamisikää.

Maksetut korvaukset olivat 15,3 miljoonaa euroa (14,5 milj.euroa). Säästösomien takaisinmaksut olivat 4,0 miljoonaa euroa (0,7 milj.euroa). Takaisinostojen määrä aleni 3,3 miljoonaan euroon (6,3 milj.euroa). Riskiliikkeen ylijäämä oli 1,8 miljoonaa euroa oltuaan vuotta aiemmin 1,7 miljoonaa euroa.

Liikekulut kasvoivat edellisvuodesta 5,6 miljoonaan euroon (4,9 milj.euroa). Liikekustannussuhde oli edellisen

vuoden tasolla 141 % (142 %). Liikekulut ylittivät niitä varten vakuutusmaksuun sisällytetyn osuuden 1,6 miljoonalla eurolla (1,5 milj.euroa).

Yhtiön tulokseen sidottujen vakuutussäästöjen kokonaistuottotaso vaihteli vuonna 2003 4,1–5,0 prosentin välillä riippuen vakuutuslajista ja vuosineljänneksestä. Myönnetty asiakashyvitykset yhteensä olivat 1,9 miljoonaa euroa, joista 1,1 miljoonaa euroa rahoitettiin aikaisemmin muodostunutta lisäetujen vastuuta käyttämällä. Tulosta vaikutteisesti asiakashyvityksiä kirjattiin 0,8 miljoonaa euroa (0,7 milj.euroa).

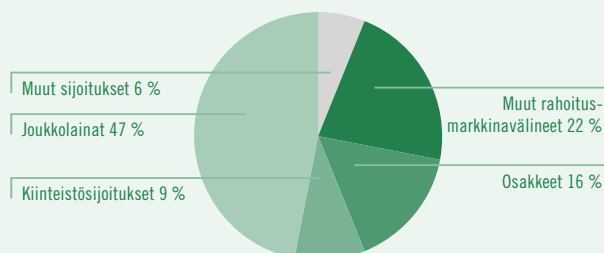
Sijoitustoiminta

Osakemarkkinoiden pitkään jatkunut lasku kääntyi nousuun maaliskuusta 2003 alkaen ja se vaikutti myönteisesti sijoitustoiminnan tuottoon ja yhtiön tulokseen. Henki-Fennian konsernin sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa nousi 30,3 miljoonaan euroon (1,6 milj.euroa). Muun kuin sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus sijoitustoiminnan nettotuotosta oli 18,0 miljoonaa euroa (12,2 milj.euroa). Sijoitussidonnaisten vakuutusten nettotuotto oli 12,4 miljoonaa euroa (-10,6 milj.euroa).

Sijoituksista saadut käteistuotot alenivat edellisestä vuodesta. Korkotuottoja kertyi nettomääräisesti 9,2 miljoonaa euroa (11,2 milj.euroa) ja kiinteistötuottoja 2,4 miljoonaa euroa (1,6 milj.euroa). Osinkotuotot olivat lähes edellisen vuoden tasolla 2,7 miljoonaa euroa.

Tulosvaikutteisten arvonmuutosten kokonaismäärä nousi 16,0 miljoonaan euroon oltuaan edellisenä vuonna -14,2 miljoonaa euroa. Myyntivoitot (netto) kasvoivat 8,1 miljoonaan euroon (2,0 milj.euroa). Arvonalentumisten ja niiden palautusten sekä arvonkorotusten ja niiden oikaisujen vaikutus nettotuottoon oli 8,6 miljoonaa euroa

Henki-Fennian sijoituskanta käyvin arvoin 31.12.2003

(-15,6 milj.euroa). Kiinteistöjen suunnitelman mukaisia poistoja kirjattiin 0,6 miljoonaa euroa.

Sijoitusomaisuus kasvoi vakuutusliikkeen positiivisen kassavirran sekä osakemarkkinoiden elpymisen myötä. Henki-Fennian konsernin sijoituskanta (ilman sijoitussidonnaisia vakuutusksia) oli vuoden lopussa käyvin arvo 426 miljoonaa euroa (377 milj.euroa). Joukkolainojen ja pitkän koron korkorahastosijoitusten osuus sijoituskannasta oli 47 % sekä rahamarkkinasijoitusten ja talletusten osuus 22 %. Osakkeiden ja osakerahastosijoitusten osuus oli 16 % ja sijoituksia Hedge fundeihin ja pääomarahastoihin oli yhteensä 6 %. Kiinteistösijoitusten osuus sijoituskannasta oli 9 %. Sijoitusten käyvien arvojen ja kirjanpitoarvojen välinen arvostusero kasvoi 12,4 miljoonaan euroon (7,2 milj.euroa). Sijoituskannan lisäksi sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevia varoja oli 103 miljoonaa euroa (73 milj.euroa).

Henki-Fennian arvopaperisijoitustoiminnan toimintamallia tehostettiin siten, että korko- ja osakesalkunhoito ulkoistettiin 1.11.2003 alkaen Evli Pankki Oyj:n Varainhoidolle. Fennia-ryhmän kiinteistösijoitusten hoito-, ylläpito- ja vuokrauspalveluista solmittiin pitkäaikaiset sopimukset Tallberg Toimitilajohto Oy:n kanssa ja niiden mukainen toiminta käynnistettiin 1.12.2003 alkaen.

Tulos ja vakavaraisuus

Emoyhtiön tilikauden tulos nousi 4,6 miljoonaan euroon (0,8 milj.euroa). Konsernin liikevoitto oli 5,3 miljoonaa euroa (1,5 milj.euroa) ja tilikauden tulos 4,1 miljoonaa euroa (0,5 milj.euroa).

Emoyhtiön toimintapääoma kasvoi 54,6 miljoonaan euroon (45,2 milj.euroa). Toimintapääoma oli yli kolminkertainen vähimmäismääräänsä verrattuna. Emoyhtiön vakavaraisuuspääoma oli 57,1 miljoonaa euroa (47,3 milj.euroa). Vastuovelkaan suhteutettu vakavaraisuusaste nousi 14,3 prosenttiin (13,2 %).

Yritysjohto ja henkilöstö

Henki-Fennian hallitukseen kuuluivat 27.3.2003 pidettyyn yhtiökokoukseen saakka jäsenenä toimitusjohtaja Jussi Järventaus (puheenjohtaja), kauppaneuvos Eero Lehti (varapuheenjohtaja), toimitusjohtaja Antti Vaahto, toimitusjohtaja Lasse Heiniö ja toimitusjohtaja Hannu Ketola sekä 27.3.2003 alkaen kauppaneuvos Eero Lehti (puheenjohtaja), hallituksen puheenjohtaja Ernst Gylfe (varapu-

heenjohtaja), toimitusjohtaja Antti Vaahto, toimitusjohtaja Lasse Heiniö ja toimitusjohtaja Hannu Ketola. Hallituksen varajäsenenä toimivat kertomusvuonna varatoimitusjohtaja Markku Alava (30.9.2003 saakka), toimitusjohtaja Elmar Paananen (27.11.2003 alkaen) ja johtaja Eeva Grannfelt (koko vuoden). Toimitusjohtajana on toiminut Antti Kuljukka.

Yhtiön palveluksessa oli vuonna 2003 keskimäärin 23 henkilöä (22).

Konsernirakenne

Henki-Fennian konserniin kuului tilikauden lopussa seuraavat kuusi yhtiön täysin omistamaa kiinteistöyhtiötä: Kiinteistö Oy Espoon Niittyrinne 1, Kiinteistö Oy Helsingin Navigatortalo, Kiinteistö Oy Malminkaari 9, Kiinteistö Oy Teohypo ja Kiinteistö Oy Tevi sekä tilikauden aikana ostettu Kiinteistö Oy Kalevankatu 9, Helsingistä.

Riskienhallinta

Henki-Fennian riskienhallinnan perustana toimii hallituksissa vuosittain käsitelty Fennia konsernin riskienhallintasuunnitelma. Liiketoiminnoista riippumaton sisäinen tarkastus arvioi sisäisen valvonnan tilaa.

Sijoitustoiminta perustuu yhtiön hallituksen hyväksymään sijoitussuunnitelmaan, jossa määritellään muun muassa sijoitusallokaatio ja sijoitustoiminnan käytännön toimijoiden vastuut ja valtuudet. Sijoitusallokaatiota määrätessä otetaan huomioon yhtiön riskinkantokyky.

Näkymät alkaneella tilikaudella

Osakemarkkinoiden kehitys on alkuvuonna ollut positiivinen. Kansainvälisen talouden tila on kohentunut viime vuodesta. Markkinoiden kestävästä positiivisesta kehityksestä ei kuitenkaan asiantuntijoiden piirissä olla yhtä mieltä. Näin kuluva vuosi tulee sisältämään merkittäviä haasteita sijoitustoiminnan osalle.

Kuluvaa vuotta voidaan pitää henkivakuutusmarkkinoiden osalta ns. välivuotena, koska yksilöllisten eläkevakuutusten verokohtelusta päätetään eduskunnassa vasta alkukesästä. Tämä on aiheuttanut uusien eläkevakuutusten myynnin lähes totaalisen loppumisen.

Tulevaisuuden turvaamisen tarve henki- ja eläkevakuutusten osalta ei kuitenkaan ole loppunut. Kun selvyys vakuutusten verotuksesta saadaan, vakuutusten myynti noussee aikaisempien vuosien tasolle.

Tuloslaskelma

1 000 €	Konserni 2003	Konserni 2002	Emoyhtiö 2003	Emoyhtiö 2002	Liite
Vakuutustekninen laskelma					
Vakuutusmaksutulo					
Vakuutusmaksutulo	60 265	48 630	60 265	48 630	1
Jälleenvakuuttajien osuus	-223	-92	-223	-92	
	60 042	48 537	60 042	48 537	
Sijoitustoiminnan tuotot	36 778	31 322	36 579	30 798	3, 4
Sijoitusten arvonnkorotus	5 374	1 160	5 374	1 160	3, 4
Korvauskulut					
Maksetut korvaukset	-15 308	-14 455	-15 308	-14 455	2
Korvausvastuun muutos	-10 401	-13 010	-10 401	-13 010	
	-25 709	-27 465	-25 709	-27 465	
Vakuutusmaksuvastuun muutos					
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-54 793	-17 223	-54 793	-17 223	
Jälleenvakuuttajien osuus	-	-42	-	-42	
	-54 793	-17 264	-54 793	-17 264	
Liikekulut	-5 611	-4 888	-5 611	-4 888	5
Sijoitustoiminnan kulut	-11 706	-29 608	-11 099	-28 777	3, 4
Sijoitusten arvonnkorotusten oikaisu	-114	-1 285	-114	-1 285	3, 4
Vakuutustekninen tulos	4 259	509	4 668	816	
Muu kuin vakuutustekninen laskelma					
Muut tuotot					
Konsernireservin vähennys	20	75			
Muut kulut					
Muut	-12	-23	-28	-23	
Konserniliikearvon poisto	-96	-67			
	-108	-90	-28	-23	
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta					
Tilikauden vero	-103	-269	-103	-269	
Aikaisempien tilikausien verot	33	269	33	269	
	-70	1	-70	1	
Voitto varsinaisesta toiminnasta			4 571	794	
Tilinpäätössiirrot					
Poistoeron muutos			-1	1	
Tilikauden voitto	4 102	495	4 570	795	

Tase

1 000 €	Konserni 2003	Konserni 2002	Emoyhtiö 2003	Emoyhtiö 2002	Liite
VASTAAVAA					
Aineettomat hyödykkeet					
Konserniliikearvo	-	266			
Muut pitkävaikutteiset menot	498	544	498	544	10
	498	810	498	544	
Sijoitukset					6
Kiinteistösijoitukset					
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	37 663	32 107	36 932	33 366	7
Muut sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	116 695	84 268	116 691	84 265	9
Rahoitusmarkkinavälineet	255 589	249 417	254 691	248 369	
Talletukset	3 990	3 900	3 990	3 900	
	376 274	337 585	375 372	336 534	
Sijoitukset yhteensä	413 937	369 692	412 304	369 900	
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset	103 211	73 086	103 211	73 086	8
Saamiset					
Ensivakuutustoiminnasta					
Vakuutuksenottajilta	237	192	237	192	
Muut saamiset	1 554	2 681	1 761	2 872	
	1 791	2 874	1 998	3 064	
Muu omaisuus					10
Aineelliset hyödykkeet					
Koneet ja kalusto	270	313	270	313	
Muut aineelliset hyödykkeet	14	13	14	13	
	284	326	284	326	
Rahat ja pankkisaamiset	1 798	2 023	1 761	1 998	
	2 081	2 349	2 044	2 324	
Siirtosaamiset					
Korot ja vuokrat	3 672	5 383	3 672	5 383	
Muut siirtosaamiset	1 921	1 399	1 920	1 393	
	5 593	6 782	5 592	6 776	
Vastaavaa yhteensä	527 112	455 593	525 647	455 694	

1 000 €	Konserni 2003	Konserni 2002	Emoyhtiö 2003	Emoyhtiö 2002	Liite
VASTATTAVAA					
Oma pääoma					11
Osakepääoma	27 751	27 751	27 751	27 751	
Ylikurssirahasto	10 723	13 876	10 723	13 876	
Hallituksen käyttövarat	8	8	8	8	
Edellisten tilikausien tappio	-212	-3 860	-	-3 948	
Tilikauden voitto	4 102	495	4 570	795	
	42 372	38 270	43 053	38 483	
Konsernireservi	-	20			
Tilinpäätössiirtojen kertymä					
Poistoero			25	24	
Vakuutustekninen vastuovelka					
Vakuutusmaksuvastuu	328 798	304 477	328 798	304 477	
Korvausvastuu	47 778	37 377	47 778	37 377	
	376 577	341 854	376 577	341 854	
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuovelka					
Vakuutustekninen vastuovelka	104 011	73 539	104 011	73 539	
Velat					
Jälleenvakuutustoiminnasta	209	165	209	165	
Laskennalliset verovelat	7	7			
Muut velat	3 497	1 428	1 334	1 320	12
	3 713	1 600	1 543	1 485	
Siirtovelat	439	310	439	309	
Vastattavaa yhteensä	527 112	455 593	525 647	455 694	

Emoyhtiön rahoituslaskelma

1 000 €	2003	2002
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto varsinaisesta toiminnasta	4 571	794
Oikaisut:		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	65 194	30 274
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonkorotukset	-8 258	16 036
Suunnitelman mukaiset poistot	292	246
Muut oikaisut	-8 003	-1 953
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	53 796	45 396
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten vähennys/lisäys	1 086	-271
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys/vähennys	34	-149
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	54 916	44 976
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-15	-9
Maksetut välittömät verot	-70	1
Liiketoiminnan rahavirta	54 831	44 968
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-62 953	-54 221
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	8 088	1 962
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-203	-267
Investointien rahavirta	-55 068	-52 526
Rahavarojen muutos	-237	-7 558
Rahavarat tilikauden alussa	1 998	9 556
Rahavarat tilikauden lopussa	1 761	1 998
	-237	-7 558

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu noudattaen kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakia sekä sosiaali- ja terveysministeriön ja Vakuutusvalvontaviraston antamia päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

Sijoitusten kirjanpitoarvo

Hankintamenoon sisällytetään hankinnasta aiheutuneet muuttuvat menot.

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelmapoistoilla vähennetyn hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Kiinteistöosakkeet sekä maa- ja vesialueet esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä.

Sijoitusomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Käyttömaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet kirjataan hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon, jos arvonalentumista pidetään pysyvänä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen.

Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Niiden nimellisarvon ja hankintamenon erotus jaksotetaan korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä merkitään hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan tulosvaikutteisesti hankintamenoon käyvän arvon nousua vastaavalta osuudelta.

Johdannaissopimukset arvostetaan tilinpäätöspäivän käypään arvoon. Suojaavan johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä alemman kirjanpitoarvon erotus kirjataan tuotoksi vain siltä osin, kuin suojatusta tase-erästä on kirjattu kuluja. Suojattavan erän arvon nousun ylittävä tappio kirjataan kuitenkin kokonaan kuluksi. Muussa kuin suojaustarkoituksessa tehdyn johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä korkeamman kirjanpitoarvon erotus kirjataan kuluksi. Tilinpäätöshetkellä laskettua realisoitumatonta arvostusvoittoa ei kirjata.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset arvostetaan käypään arvoon.

Muun omaisuuden kuin sijoitusten kirjanpitoarvo

Aineettomat hyödykkeet ja kalusto esitetään taseessa suunnitelmapoistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä. Hankintamenoon sisällytetään hankinnasta aiheutuneet muuttuvat menot.

Vakuutusmaksusaamiset merkitään taseeseen todennäköiseen arvoon ja muut saamiset nimellisarvoon tai tätä pysyvästi alempaan todennäköiseen arvoon.

Suunnitelman mukaiset poistot

Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan hankintamenosta arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan tasapoistoin.

Arvioidut poistoajat ovat keskimäärin seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet (atk-ohjelmat)	5 vuotta
Konserniliikearvo	5 vuotta
Konsernireservi	10 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	10 vuotta
Toimisto-, liike-, ja teollisuusrakennukset	30–50 vuotta
Rakennusten ainesosat	10–15 vuotta
Kuljetusvälineet ja atk-laitteet	5 vuotta
Konttorikoneet ja -kalusto	7 vuotta

Sijoitusten arvonorotukset

Sijoitusomaisuusluonteisten sijoitusten ja sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten arvonorotukset ja niiden oikaisut kirjataan tulosvaikutteisesti.

Sijoitusten käypä arvo

Kiinteistökannasta teetetään määrävuosittain arviot niiden käyvistä arvoista. Arviot on laatinut valtakunnallinen, muun toimintansa ohella kiinteistöjen arvioimiseen erikoistunut yhtiö. Kiinteistöjen käyvät arvot määritetään kiinteistökohtaisesti tehtyjen arvioiden pohjalta.

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona käytetään vuoden viimeisintä kaupankäyntikurssia tai sen puuttuessa ostokurssia. Noteeraamattomien arvopapereiden käypänä arvona käytetään todennäköistä luovutushintaa, jäljellä olevaa hankintamenoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa.

Saamisten käypänä arvona käytetään nimellisarvoa tai sitä alemmaa todennäköistä arvoa.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätöksessä ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä sijoitusten käyvät arvot on muutettu euroiksi Euroopan keskuspankin noteeraamaan tilinpäätöspäivän kurssiin.

Sekä tilikauden aikana että tilinpäätöksessä syntyneet kurssivoitot ja -tappiot kirjataan ao. tulojen ja menojen oikaisueriksi tai sijoitustoiminnan tuotoiksi ja kuluiksi, mikäli kurssierot liittyvät rahoitustapahtumiin.

Henkilökunnan eläkejärjestelyt

Henkilöstön eläketurva on järjestetty TEL-vakuutuksilla Keskinäisessä vakuutusyhtiö Eläke-Fenniassa. Eläkevakuutusmaksut kirjataan tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti.

Tilinpäätössiirtojen kertymä ja laskennallisen veron käsittely

Lainsäädännön perusteella on mahdollista kirjata suunnitelman ylittäviä poistoja ja vapaaehtoisia varauksia. Konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä tilinpäätössiirtojen kertymästä, rahastoiduista arvonkorotuksista ja sijoitusten arvostuseroista ei vähennetä laskennallista verovelkaa. Tuloutetut arvonkorotukset ovat veronalaista tuloa. Kirjan-

pidon ja verotuksen jaksotuseroista aiheutuvia laskennallisia verosaamisia ei ole esitetty varovaisuuden periaatetta noudattaen konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä, vastaavia laskennallisia verovelkoja ei konserniyhtiöillä ole.

Konsernitilinpäätöksessä kertynyt poistoero on jaettu laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen sekä laskennalliseen verovelkaan ja omaan pääomaan. Käytetty verokanta on 29 %.

Vastuuvelka

Vastuuvelkaa laskettaessa noudatetaan sekä vakuutusyhtiölain että sosiaali- ja terveysministeriön ja Vakuutusvalvontaviraston määräyksiä ja ohjeita.

Sijoituskien arvonkehitykseen sidottuihin vakuutuksiin (sijoitussidonnaiset vakuutukset) ei liity laskuperustekor-koa. Muiden vakuutusten osalta vastuuvelka lasketaan vakuutuskohtaisesti ja käytettävä laskuperustekorko vaihtelee seuraavasti:

- yksilöllisessä henki- ja eläkevakuutuksessa ml. kapitalisaatiosopimukset käytettävä laskuperustekorko on ennen 1.1.1999 alkaneiden sopimusten osalta 4,5 % ja 1.1.1999 jälkeen alkaneiden osalta 3,5 % ja 1.3.2003 jälkeen alkaneiden osalta 2,5 %.
- vapaamuotoisen ryhmäeläkevakuutuksen osalta laskuperustekorko on 3,5 %. Ennen 1.1.1999 kertyneen vastuuvelan osalta laskuperustekorkomuutoksen (4,25 %-sta 3,5 %:iin) vaikutus on aktivoitu vastuuvelkaan ja poistetaan tasaisesti 15 vuoden aikana.

Vakuutusmaksuvastuusta on vähennetty yksilöllisen henki- ja eläkevakuutuksen osalta aktivoitu hankintameno. Tämän ns. zillmeroinnin kuoletusaika määräytyy vakuutuskohtaisesti ja on enintään 7 vuotta. Zillmerointi on määrätty siten, että vakuutuksien vastaiset kuormitukset riittävät kuoletusten tekemiseen tulevaisuudessa.

Kohtuusperiaate

Vakuutusyhtiölain 13 luvun 3 §:n mukaan henkivakuutusyhtiön on noudatettava ns. kohtuusperiaatetta sellaisten vakuutusten kohdalla, joilla on vakuutussopimuksen mukaan oikeus vakuutusten mahdollisesti tuottamien ylijäämien mukaan jaettaviin lisätuihin. Tämä periaate edellyttää, että kohtuullinen osa näiden vakuutusten tuottamasta ylijäämästä tulee palauttaa lisäetuina kyseisille vakuutuksille, mikäli vakavaraisuusvaatimukset eivät tätä estä. Kohtuusperiaate ottaa siis kantaa, miten arvostuserot jakautuvat omistajien ja vakuutuksenottajien kesken synnyttämättä kuitenkaan kumpaankaan ryhmään kuuluville yksittäisille henkilöille saamisoikeutta ko. varoihin.

Henki-Fennian tavoitteena on antaa ylijäämän jakoon oikeutettujen vakuutusten vakuutussäästöille kokonaistuotto (bruttotuotto ennen liikekustannusten vähentämistä), joka ylittää vakuutussopimusta maturiteetiltaan vastaavan riskittömän koron keskimäärin 0,25–1,0 %:lla. Kokonaistuotolla tarkoitetaan vakuutussopimuksen laskuperustekorkea ja kyseiselle sopimukselle hyvitetävää lisäkorkoa (eli asiakashyvityksiä). Laki edellyttää, että hyvitysten tasossa on pyrittävä jatkuvuuteen.

Vakavaraisuustavoitteena Henki-Fenniällä on pitkällä tähtäimellä pitää vakavaraisuusaste sellaisella tasolla, jolla yhtiöllä on mahdollisuus ottaa sijoitusriskiä siten, että yllä olevaan kokonaistuottotasoon on mahdollista päästä. Tästä vakavaraisuustavoitteesta seuraa, että yhtiöön on sitoutunut varoja enemmän kuin mitä on vastuita asiakkaille. Tästä ylitteestä (toimintapääoma) katsotaan sidotun ja vapaan oman pääoman kuuluvan omistajille. Arvostuserojen osalta katsotaan vuoden 2003 lopussa noin 74 % (8,9 milj. euroa) kuuluvan omistajille ja noin 26 % (3,1 milj. euroa) vakuutuksenottajille.

Konsernitilinpäätös

Henki-Fennian konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki sellaiset tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti yli puolet äänivallasta. Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt kuusi tytäryhtiötä ovat kaikki kiinteistöyhtiöitä.

Konsernitilinpäätös on laadittu emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelminä, joista on eliminoitu yhtiöiden väliset saamiset ja velat, tuotot ja kulut, voitonjako sekä keskinäinen osakeomistus. Keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenukseen käyttäen. Käyttöomaisuuserille kohdistettu konserniaktiiva poistetaan kyseisen käyttöomaisuuserän poistosuunnitelman mukaisesti. Kohdistamatta jäänyt konserniliikearvo esitetään omana eränään konsernitaseessa ja poistetaan vaikutusaikanaan keskimäärin 5 vuodessa. Konserniliikearvo on tilivuonna loppuun poistettu. Osakeomistuksen eliminoinnissa syntynyt vähäinen konsernireservi on tilivuonna tuloutettu.

Emoyhtiön liitetiedot

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

1000 € 2003 2002

1. Vakuutusmaksutulo

Ensivakuutus		
Kotimaasta	60 260	48 627
Jälleenvakuutus	5	2
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	60 265	48 630

Ensivakuutuksen vakuutusmaksutulo

Henkivakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen henkivakuutus	13 413	8 592
Muu yksilöllinen henkivakuutus	7 120	7 433
Muu kapitalisaatiosopimus	7 240	4 215
Muu ryhmähenkivakuutus	2 447	2 131
	30 219	22 371

Eläkevakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen eläkevakuutus	4 552	3 507
Muu yksilöllinen eläkevakuutus	15 548	14 319
Sijoitussidonnainen ryhmäeläkevakuutus	1 554	1 104
Muu ryhmäeläkevakuutus	8 386	7 327
	30 041	26 256

60 260 48 627

Jatkuvat vakuutusmaksut	37 136	31 889
Kertamaksut	23 124	16 738

60 260 48 627

Vakuutusmaksut sopimuksista, jotka oikeuttavat hyvitykseen	40 741	35 425
Vakuutusmaksut sijoitussidonnaisesta vakuutuksesta	19 519	13 203
	60 260	48 627

2. Maksetut korvaukset

Ensivakuutus		
Henkivakuutus	7 847	8 623
Eläkevakuutus	7 460	5 825
	15 307	14 447

Jälleenvakuutus 1 8

Maksetut korvaukset yhteensä 15 308 14 455

Josta:		
Takaisinostot	3 286	6 285
Säästösummien takaisinmaksut	4 008	701
Muut	8 013	7 462
	15 307	14 447

Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus maksetuista korvauksista 948 1 786

Henkivakuutuksen lisäedut 801 736
Hyvitysten ja alennusten vaikutus vakuutustekniseen tulokseen

1000 €	2003	2002
3. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely		
Sijoitustoiminnan tuotot		
Tuotot kiinteistösijoituksista		
Muut tuotot	3 285	2 571
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	2 699	2 768
Korkotuotot	9 267	11 155
Muut tuotot	2 729	1 029
	14 695	14 953
Yhteensä	17 981	17 523
Arvon alentumisten palautukset	7 469	157
Myyntivoitot	11 130	13 118
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	36 579	30 798
Sijoitustoiminnan kulut		
Kulut kiinteistösijoituksista		
Saman konsernin yrityksille	-704	-483
Muille yrityksille	-128	-234
	-832	-718
Kulut muista sijoituksista	-2 739	-826
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut	-15	-9
Yhteensä	-3 586	-1 553
Arvon alentumiset ja poistot		
Arvon alentumiset	-4 470	-16 068
Myyntitappiot	-3 042	-11 156
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	-11 099	-28 777
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua	25 480	2 021
Sijoitusten arvonkorotus	5 374	1 160
Sijoitusten arvonkorotuksen oikaisu	-114	-1 285
	5 260	-125
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	30 740	1 896

1000 €	2003	2002
4. Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus tuloslaskelman sijoitustoiminnan nettotuotosta		
Sijoitustoiminnan tuotot	2 725	2 949
Sijoitustoiminnan kulut	-1 080	-3 287
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonorotuksia ja niiden oikaisua sekä arvonalennuksia ja niiden palautuksia	1 645	-338
Sijoitusten arvonorotus	5 374	1 160
Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu	-114	-1 285
Arvonalentumiset	-185	-10 234
Arvonalentumisten palautukset	5 651	104
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	12 370	-10 594
5. Liikekulueroittelyt		
Tuloslaskelman liikekulujen erittely		
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	1 728	1 307
Muut vakuutusten hankintamenot	1 636	1 473
	3 363	2 780
Vakuutusten hoitokulut	861	945
Hallintokulut	1 387	1 163
Yhteensä	5 611	4 888
Kokonaisliikekulut toiminnoittain		
Maksetut korvaukset	61	61
Liikekulut	5 611	4 888
Sijoitustoiminnan hoitokulut	240	286
Yhteensä	5 913	5 234
Toimintokohtaiset suunnitelmapoistot		
Maksetut korvaukset	9	7
Liikekulut	279	235
Sijoitustoiminnan hoitokulut	4	3
Yhteensä	292	246
Erittelyt henkilöstökuluista, henkilöstöstä ja toimielinten jäsenistä		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	1 078	
Eläkekulut	189	
Muut henkilösivukulut	102	
Yhteensä	1 369	
Johdon palkat ja palkkiot		
Hallitus ja toimitusjohtaja	178	
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana		
Konttorihenkilöstö	18	
Myyntihenkilöstö	5	
	23	

1 000 €	Sijoitukset 31.12.2003			Sijoitukset 31.12.2002		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpito-arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpito-arvo	Käypä arvo
6. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero						
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	36 630	36 630	37 184	33 064	33 064	33 276
Muut kiinteistöosakkeet	303	303	303	303	303	303
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	116 691	116 691	125 316	84 265	84 265	87 520
Rahoitusmarkkinavälineet	254 691	254 691	257 491	243 414	248 369	252 143
Talletukset	3 990	3 990	3 990	3 900	3 900	3 900
	412 304	412 304	424 284	364 945	369 900	377 142
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta						
				-4 955		
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			11 980			7 242

1 000 €	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	
	2003 Alkuperäinen hankintameno	2003 Käypä arvo
7. Kiinteistösijoitusten muutokset 2003		
Hankintameno 1.1.	33 608	
Lisäykset	4 637	
Vähennykset	-	
Hankintameno 31.12.	38 245	
Arvon alentumiset 1.1.	-242	
Tilikauden arvonalentumiset	-1 071	
Arvon alentumiset 31.12.	-1 312	
Kirjanpitoarvo 31.12.	36 932	

1 000 €	2003		2002	
	Alkuperäinen hankintameno	Käypä arvo	Alkuperäinen hankintameno	Käypä arvo
8. Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset 31.12.2003				
Osakkeet ja osuudet	104 078	103 002	86 589	72 816
Rahat ja pankkisaamiset	209	209	269	269
Yhteensä	104 287	103 211	86 858	73 086
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuovelkaa vastaavat sijoitukset	104 287	103 211	86 858	73 086
Rahat ja pankkisaamiset ym. saamiset sisältävät tilinpäätöshetkellä voimassa olevien maksettujen vakuutusten nettomaksuja, joita ei vielä ole sijoitettu		1 649		704

1 000 €	Osuus kaikista osakkeista %	Kirjanpitoarvo 31.12.2003	Käypä arvo 31.12.2003
9. Merkittävimmät osakeomistukset, muut sijoitukset			
Kotimaiset osakkeet			
Amer-yhtymä Oyj, s. A	0,070	549	586
Finnair Oyj	0,231	752	1 038
Kesko Oyj, s.B	0,130	846	1 069
Raisio Oyj, s.V	0,555	753	893
YIT-Yhtymä Oyj	0,170	800	1 399
Muut		1 486	1 643
		5 186	6 627
Ulkomaiset osakkeet ja niiden kotivaltiot			
Alankomaat			
Fortis	0,003	576	589
Reed Elsevier NV	0,008	596	596
		1 172	1 185
Iso-Britannia			
Kelda Group Plc	0,031	759	799
Lloyds TSB Group Plc	0,002	782	782
United Utilities plc	0,017	670	670
Vodafone Group Plc	0,001	605	690
AstraZeneca Group Plc	0,001	602	629
		3 417	3 569
Italia			
Telecom Italia Mobile SpA	0,002	581	581
Espanja			
Banco Popular Espanol	0,006	600	686
Norja			
Statoil ASA	0,004	703	800
Ruotsi			
Elekta Ab B SHS	0,163	502	772
Föreningsparbanken AB	0,012	800	954
Getinge Industrier AB-B shs	0,059	553	851
Hennes & Mauritz AB (H&M)	0,004	584	584
Skandia Försäkrings AB	0,024	721	721
Svenska Cellulosa AB-B SHS	0,008	503	505
		3 664	4 387
Saksa			
Adidas-Salomon AG	0,017	589	713
Muut		2 665	2 791
		13 391	14 712

	Kirjanpitoarvo 31.12.2003	Käypä arvo 31.12.2003
--	------------------------------	--------------------------

Pääomarahasto-osuudet

Access Capital LP	2 277	2 277
SFK 99-Rahasto Ky	1 663	1 663
Auda Capital III L.P.	652	652
Duke Street Capital IV LP	855	855
Bio Fund Ventures II Ky	812	812
Finnventure Rahasto V Ky	1 881	1 881
The Triton Fund (No.2) L.P.	1 104	1 104
The First European Fund Investments UK Ltd Partnership	1 135	1 135
Nexit Infocom 2000 Fund Limited Partnership	891	891
Permira Europe II LP2	2 915	2 915
Muut	354	354
	14 538	14 538

Sijoitusrahastot

Erikoissijoitusrahasto 3C Alpha	514	573
Erikoissijoitusrahasto Alfred Berg Finland HPI B/100	1 795	2 143
Erikoissijoitusrahasto Avenir B	2 000	2 062
AXA Rosenberg Pan-European Small Cap Alpha Fund A Acc	1 475	1 478
AXA Rosenberg Pan European Equity Alpha Fund A Acc	1 475	1 490
Erikoissijoitusrahasto eQ Arvonkasvattajat A	1 000	1 299
Erikoissijoitusrahasto eQ Pikkujättiläiset	1 100	1 410
Erikoissijoitusrahasto Evli Europe Quant Index B	5 430	5 499
Sijoitusrahasto Evli Corporate Bond B	6 287	6 947
Sijoitusrahasto Evli European High Yield B	5 000	5 011
Erikoissijoitusrahasto Evli USA Quant Index B	5 000	5 000
Fairfield Investors (Euro) Ltd	2 042	2 347
JPMorgan Fleming Asia Equity A -USD	810	897
JPMorgan Fleming Europe Strategic Value Fund A	2 370	2 391
JPMorgan Fleming India A	1 729	2 516
FF European Growth Fund	3 650	3 671
FIM Russia sijoitusrahasto	975	1 520
Sijoitusrahasto ICECAPITAL Euro Investment Grade B	5 000	5 256
Sijoitusrahasto ICECAPITAL Global Utilities & Energy B	1 100	1 142
Opstock Euro Index A-osuudet	6 316	6 316
Seligson & Co Euro-area 50 A -indeksirahasto	6 047	6 307
Seligson & Co Euro Corporate Bond -indeksirahasto A	7 531	8 706
Seligson & Co Rahamarkkinarahasto A/10	9 923	10 065
SPY Standard & Poors Depository 500 Index Series 1	3 822	3 822
Muut	1 185	1 571
	83 576	89 439

	Aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikuttiset menot	Kalusto	Yhteensä
10. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset			
Hankintameno 1.1.2003	906	522	1 428
Lisäykset	146	65	211
Vähennykset	-	-57	-57
Hankintameno 31.12.2003	1 052	530	1 582
Kertyneet poistot 1.1.2003	-362	-209	-571
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	48	48
Tilikauden poistot	-193	-99	-292
Kertyneet poistot 31.12.2003	-555	-260	-815
Kirjanpitoarvo 31.12.2003	498	270	768

1 000 €	2003	2002
11. Oma pääoma		
Sidottu		
Osakepääoma 1.1. / 31.12.	27 751	
Ylikurssirahasto 1.1.2003	13 876	
Siirto edellisten tilikausien tappiosta	-3 152	
Ylikurssirahasto 31.12.2003	10 723	
Sidottu yhteensä	38 474	
Vapaa		
Hallituksen käyttövarat 1.1. / 31.12.	8	
Edellisten tilikausien tappio 1.1.2003	-3 948	
Tilikauden voitto 2002	795	
Siirto ylikurssirahastoon	3 152	
Edellisten tilikausien voitto/tappio 31.12.2003	-	
Tilikauden voitto	4 570	
Vapaa yhteensä	4 579	
Oma pääoma yhteensä	43 053	
Voitonjakokelpoiset varat 31.12.2003		
Tilikauden voitto	4 570	
Hallituksen käyttövarat	8	
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	4 579	
12. Velat		
Muut velat		
Saman konsernin yrityksille	664	
Muut sitoumukset		
Sitouduttu merkitsemään pääomarahastojen osuuksia	7 051	
13. Vakuutusmaksuvastuu		
Vakuutusmaksuvastuusta on vähennetty vakuutusten aktivoituja hankintamenoja (zillmeeraus)		
Henkivakuutus	503	348
Eläkevakuutus	1 073	965
	1 576	1 314
14. Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuovelka		
Vakuutusmaksuvastuu	104 011	73 539

1 000 €	2003	2002
15. Muut vastuusitoumukset		
Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyen yhtiö on muiden Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman verovelvollisuusryhmän jäsenten kanssa yhteisvastuullisesti vastuussa ryhmän tilitettävistä arvonlisäveroista		
Konserniyritykset	55	45
Muut yritykset	4 074	7 267
16. Vakavaraisuustunnusluvut		
Toimintapääoma		
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	43 053	38 483
Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero	25	24
Omaisuuuden käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	11 980	7 242
Kuluksi merkitsemättömät aineettomat hyödykkeet	-498	-544
Toimintapääoma yhteensä	54 560	45 205
Runasvahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuuelkaan sisältyvä tasoitusmäärä	2 505	2 115
Vakavaraisuuspääoma	57 065	47 320
Vakuutusyhtiölain 11 luvun 4 §:n toimintapääomavaatimus	17 295	15 417
Vakavaraisuuspääoma suhteessa omalla vastuulla olevaan vakuutustekniseen vastuuelkaan vähennettynä tasoitusmäärällä ja 75 %-lla sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuelasta	14 %	13 %

Tunnusluvut

Konsernin tulosanalyysi 1 000 €	2003	2002	2001	2000	1999
Vakuutusmaksutulo	60 042	48 537	71 346	80 211	42 154
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	30 332	1 588	-5 443	24 174	8 380
Maksetut korvaukset	-15 308	-14 455	-8 633	-9 656	-9 000
Vastuuvelan muutos ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutosta	-64 094	-29 239	-65 943	-74 127	-37 019
Liikekulut	-5 611	-4 888	-4 933	-4 891	-3 100
Vakuutustekninen tulos ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutosta	5 360	1 544	-13 605	15 711	1 416
Muut tuotot ja kulut	-88	-15	-69	1 794	215
Liikevoitto/-tappio	5 272	1 530	-13 674	17 505	1 632
Tasoitusmäärän muutos	-299	-299	-153	-213	-149
Lisäedut	-801	-736	-396	-1 907	-319
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	4 172	494	-14 224	15 385	1 163
Verot	-70	1	-85	-4 648	-277
Voitto/tappio tilikaudelta	4 102	495	-14 309	10 737	886

Tunnusluvut, 1 000 €

Konsernin liikevaihto	102 320	79 902	116 169	143 586	68 358
Kokonaisvakuutusmaksutulo	60 265	48 630	71 518	80 479	42 308
Liikekustannussuhde, %	141	142	161	179	129
Toimintapääoma	54 560	45 205	44 573	67 961	62 463
Vähimmäistoimintapääoma	17 295	15 417	13 931	11 903	10 121
Vakavaraisuuspääoma	57 065	47 320	46 388	69 623	63 912
Vakavaraisuusaste, %	14,3	13,2	14,1	24,8	27

Tunnusluvut ovat emoyhtiön luvuista laskettu lukuunottamatta tuloanalyysia ja liikevaihtoa

Tunnuslukujen laskentakaavat

Tunnusluvut on laskettu Vakuutusvalvontaviraston antaman ohjeen mukaan, joka on kirjanpitolautakunnan vakuutusyhtiöille myöntämän poikkeusluvan (17.9.2002 nro 1686) mukainen.

Liikevaihto

- + vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta
- + sijoitustoiminnan tuotot ja arvonorotukset ja niiden oikaisut
- + muut tuotot

Vakuutusmaksutulo

vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Liikekustannussuhde (%)

(liikekulut ennen vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutosta + korvausten selvittelykulut)
/ kuormitustulo

Toimintapääoma

ks. laskelma liitetiedoissa

Vakavaraisuuspääoma

toimintapääoma + tasoitusmäärä + vähemmistöosuus

Vakavaraisuusaste (%)

vakavaraisuuspääoma / (vakuutustekninen vastuuvelka - tasoitusmäärä
- 75 % sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelka)

Hallituksen esitys voiton käytöstä

Henki-Fennian konsernin voitonjakokelpoiset varat olivat 3.880.328,77 euroa ja emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat olivat 4.578.669,34 euroa.

Emoyhtiön tilikauden voitto oli 4.570.259,94 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa ei jaeta ja tilikauden voitto jätetään tulostilille.

Helsingissä 1. päivänä maaliskuuta 2004

Eero Lehti

Hannu Ketola

Ernst Gylfe

Antti Kuljukka
Toimitusjohtaja

Lasse Heiniö

Antti Vaahto

Tilintarkastuskertomus

Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennian osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennian kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2003. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä emoyhtiön ja konsernin tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Yhtiön kirjanpidon ja hallinnon jatkuvasta tarkastuksesta tilikauden aikana ja sen päätyttyä on vastannut allekirjoittanut Kalervo Virtanen, joka on antanut siitä erillisen valvontatilintarkastuskertomuksen.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot emoyhtiön sekä konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä on vakuutusyhtiölain mukainen.

Helsingissä 23. päivänä maaliskuuta 2004

Marja Tikka KHT

Kalervo Virtanen KHT

Virallinen tilinpäätös

Yhtiön virallinen tilinpäätös ja konsernin tilinpäätös ovat nähtävissä Henki-Fennian pääkonttorissa, Asemamiehenkatu 3, 00520 Helsinki

Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia

Asemamiehenkatu 3

00520 HELSINKI

Postiosoite 00017 FENNIA

Puhelin 010 5031

Faksi 010 503 7900

www.fennia.fi